

LA PARTICIPACIÓ EN ELS CENTRES DE PROTECCIÓ A LA INFÀNCIA I ADOLESCÈNCIA

Sílvia Parra Palau
CEESC febrer del 2023

col·lecció eines 35

LA PARTICIPACIÓ EN ELS CENTRES DE PROTECCIÓ A LA INFÀNCIA I L'ADOLESCÈNCIA

Sílvia Parra Palau

35

[https://dixit.gencat.cat/web/.content/home/04recursos/02publicacions/02publicacions de bsf/04 familia infancia adolescencia/participacio centres proteccio infancia adolescencia/participacio centres proteccio infancia adolesce ncia.pdf](https://dixit.gencat.cat/web/.content/home/04recursos/02publicacions/02publicacions%20de%20bsf/04%20familia%20infancia%20adolescencia/participacio%20centres%20proteccio%20infancia%20adolescencia.pdf)

INTRODUCCIÓ:

- Justificació
- Objectius
- Marc de referència
- Metodologia
- Resultats
- Conclusions, aportacions i propostes de millora

JUSTIFICACIÓ

Participació - Pràctica professional

Participació - Protecció

Participant - Paternalisme

Participació - Experiències participatives.

OBJECTIUS

Caracteritzar la participació dels infants i adolescents en els CRAE's.

Objectius específics

- ❖ **Conèixer la percepció que tenen els diferents experts, educadors/es i els joves extutelats sobre la participació en els CRAE's.**
- ❖ **Identificar propostes de millora per tal de fomentar la participació en els CRAE's.**

MARC DE REFERÈNCIA

Marc legal

Centrada en la participació

- Convenció dels Drets dels Infants del 1989 (art. 12,13, 14 i 15)
- LDOIA (14/2010) (art. 3,5,11,14,17,18 i 27).
- La carta de drets i deures. (2010)
- Pacte per la infància (2013)

Marc administratiu

- SISTEMA DE PROTECCIÓ a LA INFÀNCIA I ADOLESCÈNCIA DE CATALUNYA
 - DGAIA
 - CRAE

Marc de posicionament

PARTICIPACIÓ

- Bones pràctiques
- L'Ètica professional
- Subjecte actiu

Què entenem per participació?

Entenem la participació com el mitjà per al desenvolupament personal, social, educatiu i polític dels infants i adolescents que viuen en centres de protecció. Per tant, considerem que la participació és quelcom més que un dret.

- ◆ **Principi educatiu – Experiència educativa**
- ◆ **Procés de canvi – Desenvolupament evolutiu**
- ◆ **Educació amb valors – Valor democràtic**
- ◆ **Educació per a la ciutadania – Contingut formatiu**
- ◆ **Procediment metodològic – Metodologia participativa**
- ◆ **Responsabilitat ciutadana: Exercici polític**
- ◆ **Benestar personal – Intel·ligència emocional**

Tipus de participació

- ❖ **SIMPLE** → Aquest primer nivell es caracteritza per ser una participació organitzada externament.
- ❖ **CONSULTIVA** → En el segon tipus de participació es demana als infants i adolescents implicació mitjançant l'ús de la paraula.
- ❖ **PROJECTIVA** → Convertir-se en agent significa sentir-se corresponsable del projecte.
- ❖ **METAPARTICIPACIÓ** → Els mateixos infants demanen, exigeixen i generen nous espais i mecanismes de participació

METODOLOGIA

Enfoc: Interpretativa.

Mètode: mixta (Qualitativa – quantitatiu)

Mirada: holística, participativa, reflexiva, flexible, heterogènia, social i crítica.

Avaluació: de procés i de resultats.

INSTRUMENTS i informants:

▣ Qüestionari:

Joves ex-tutelats (16)

Educadors/es socials (24)

▣ Entrevista: experts (3)

:

ANÀLISI DE RESULTATS

Característiques de la participació en els CRAE's

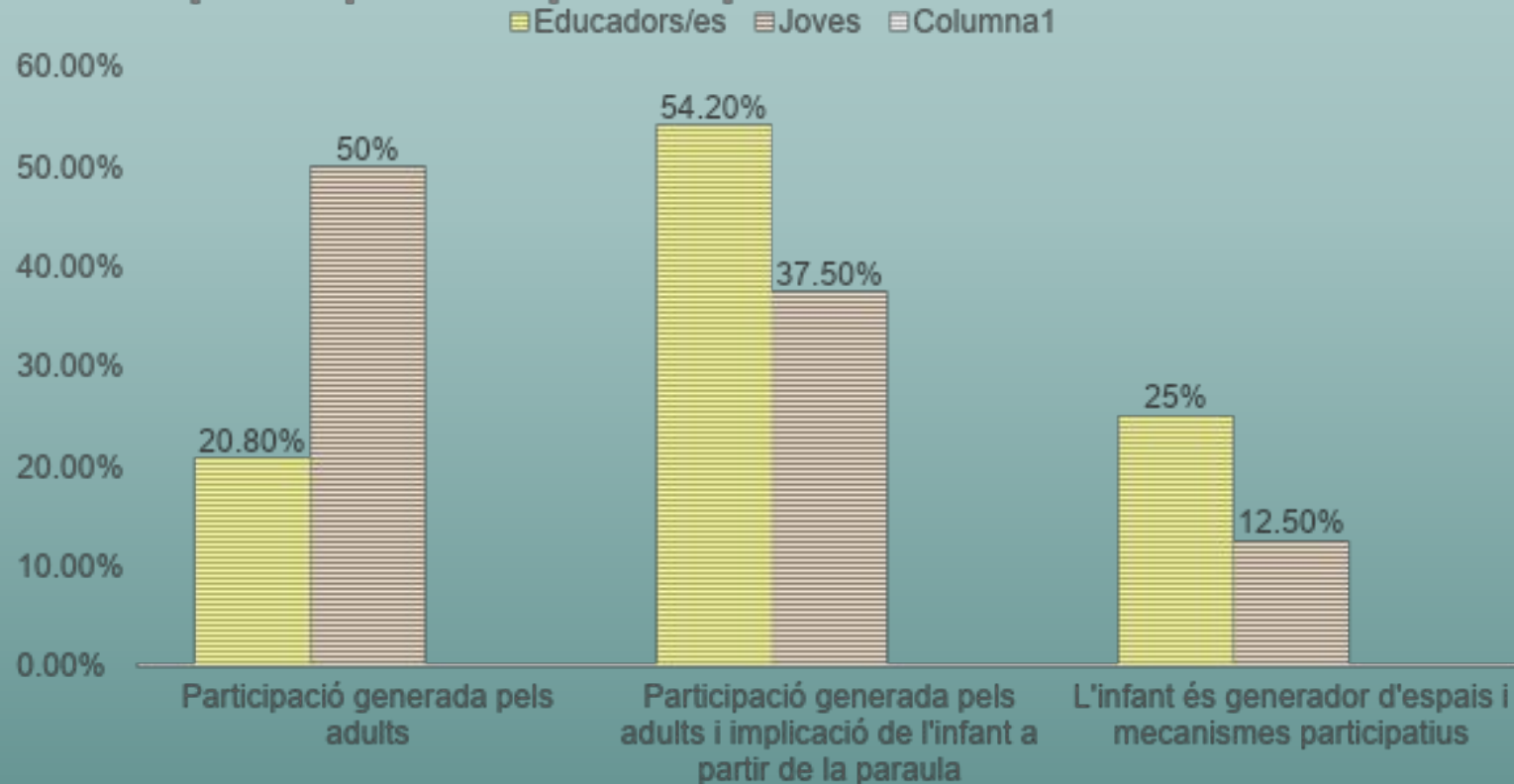
- Tipus de participació
- Rol dels infants
- àmbits de participació
- Implementació de les accions
- canals de participació

RECOMANACIONS PEL FOMENT DE LA PARTICIPACIÓ

- Garantir el dret a participar
- implementar les lleis,...
- Avançar en el model
- Actualitzar E.Social
- Representar l'Infant
- Construir protocols
- Crear òrgans

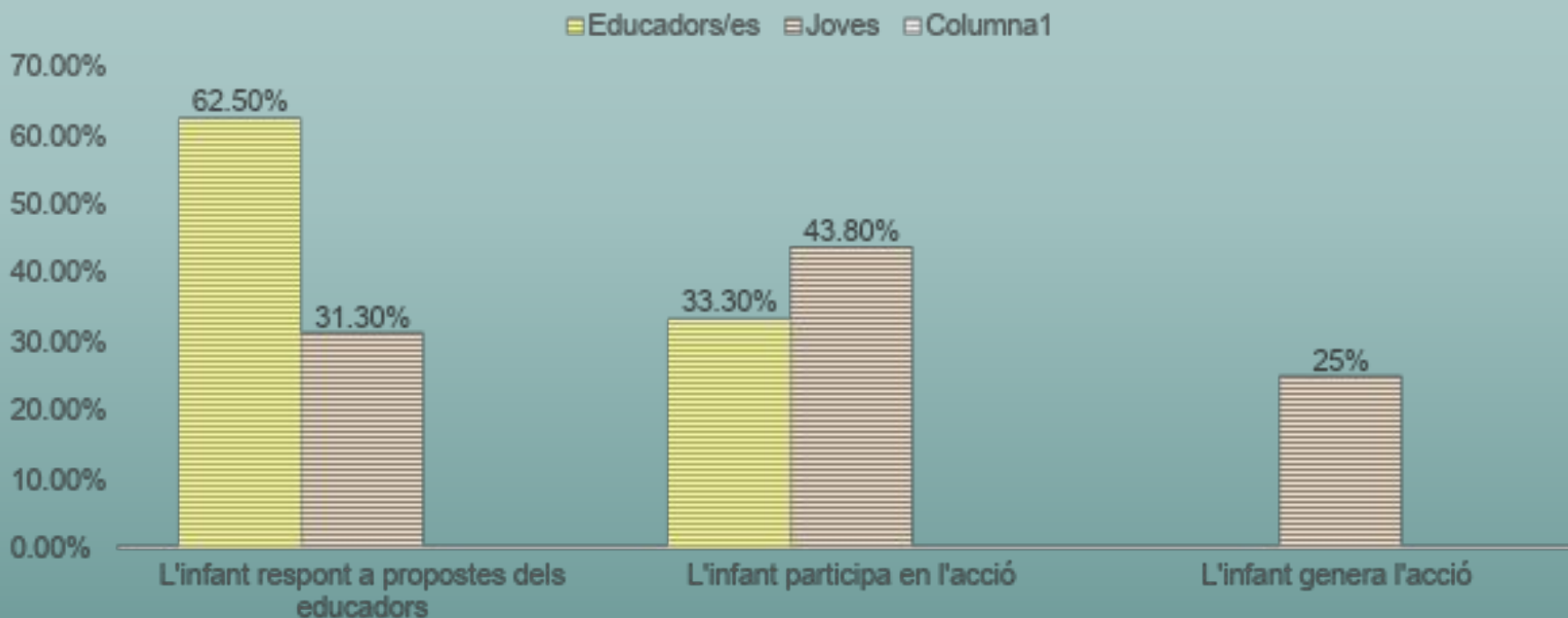
CARACTERÍSTIQUES DE LA PARTICIPACIÓ EN ELS CRAE'S

quin tipus de participació hi ha en el centre

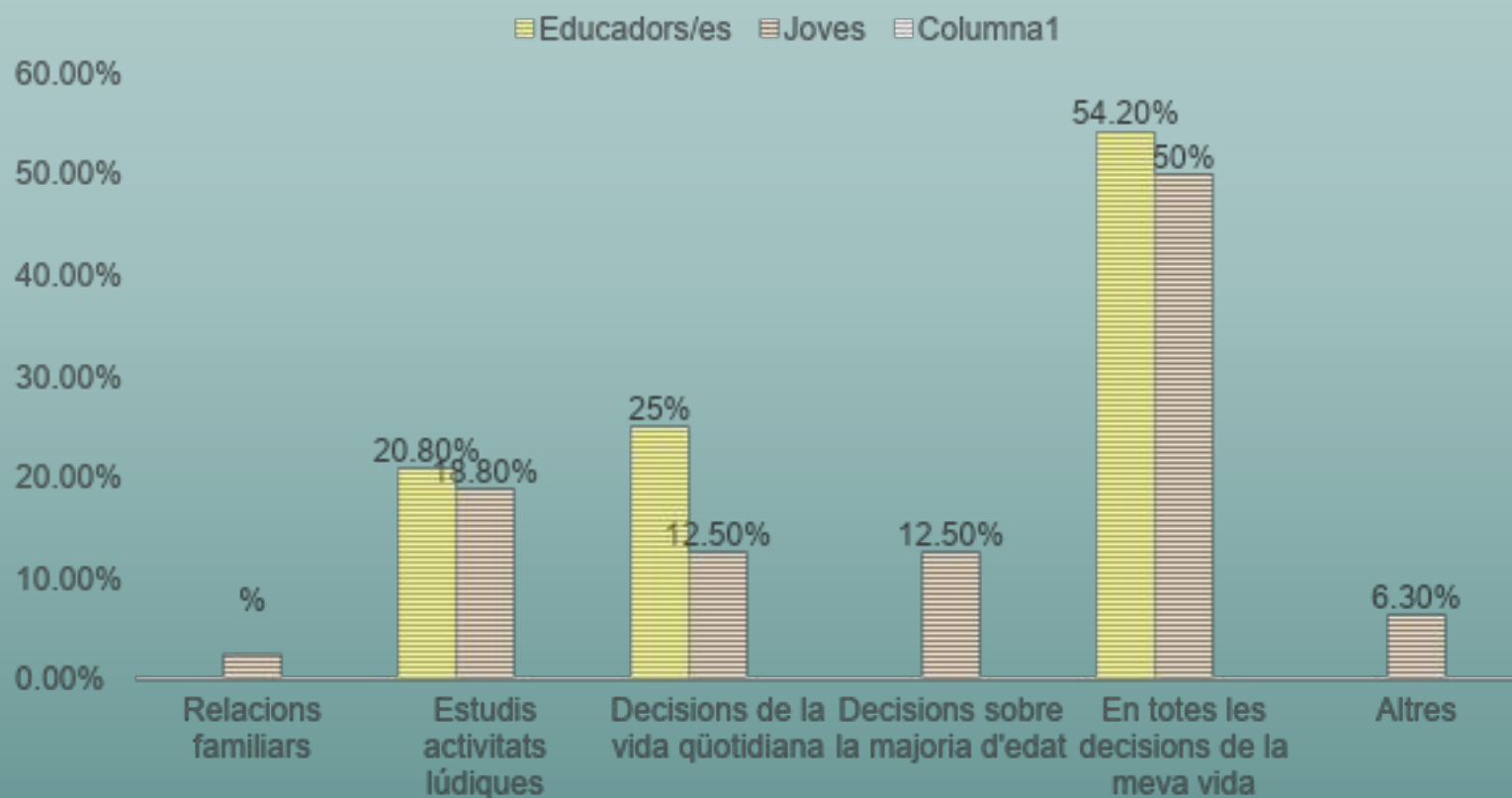
CARACTERÍSTIQUES DE LA PARTICIPACIÓ EN ELS CRAE'S

ROL EN LES ACCIONS

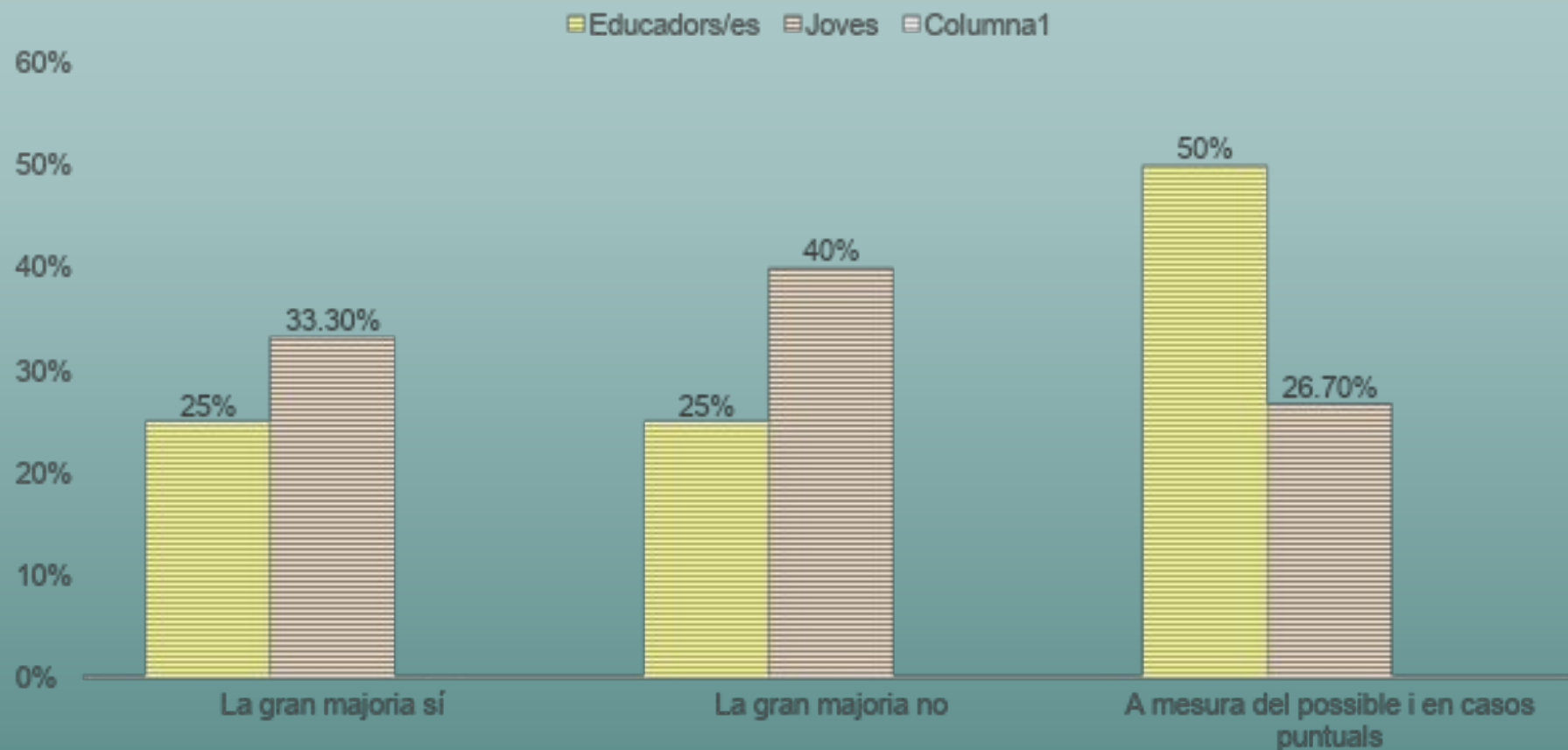
CARACTERÍSTIQUES DE LA PARTICIPACIÓ EN ELS CRAE'S

àmbits de participació

CARACTERÍSTIQUES DE LA PARTICIPACIÓ EN ELS CRAE'S

Implementació de les accions

CARACTERÍSTIQUES DE LA PARTICIPACIÓ EN ELS CRAE'S

CANALS DE PARTICIPACIÓ

- ✓ 5/22 enquestats utilitzen l'**assemblea**.
- ✓ 7/22 utilitzen l'espai **tutorial**.
- ✓ 6/22 utilitzen **un objecte**, ja sigui una bústia, un suru, etc.
- ✓ 5/22 opinant que la mateixa **dinàmica del quotidià** genera espais de participació.
- ✓ 2/22 tenen un **òrgan de participació**: Consell d'infants i Equip de Participació i Col·laboració de la Llar.

RECOMANACIONS PEL FOMENT DE LA PARTICIPACIÓ

❖ GARANTIR EL DRET A PARTICIPAR

“Es tracta de garantir els drets dels infants i la participació és un dret civil dels més rellevants.” (E.E1.2)

❖ IMPLEMENTAR LES LLEIS, NORMATIVES, POLÍTIQUES...

“Evidentment, els CRAE són institucions públiques i formem part de les polítiques d'infància. Es tracta de definir unes polítiques que tinguin a la base els drets dels infants.” (E.E1.9)

RECOMANACIONS PEL FOMENT DE LA PARTICIPACIÓ

◆ AVANÇAR EN EL MODEL

“Cal també parlar d’elements estructurals de MODEL educatiu, d’espais relacionals individuals i grupals, organització d’horaris i ràtios professionals que dificulten la creació d’escenaris participatius.” (E.E1.3)

◆ CONSTRUIR PROTOCOLS

“Però també crec que hi ha d’haver-hi una part de compromís vinculant amb l’organització. Llavors que també la part adulta hi hagués uns espais d’acords. Perquè també hi haurà límits de la participació, perquè segurament hi haurà límits de la participació. El grup adult també s’ha de plantejar que entenen ells per participar, perquè volen incorporar la participació en els infants... han de fer un treball intern per l’equip educatiu del centre, pel posicionament de l’equip educatiu i anar a la una i saber de què estem parlant: quan parlem de participació. Sobretot perquè sigui autèntica.” (E.E2.4)

RECOMANACIONS PEL FOMENT DE LA PARTICIPACIÓ

❖ ACTUALITZAR LA FIGURA DE L'EDUCADOR SOCIAL

*“La **formació** per part de l'equip educatiu per tal de fomentar la participació dels infants i adolescents és bàsica” (Q.E.7.2)*

*“**Creureu**, creureu,... creure que és necessari, creure en les metodologies participatives.” (E.E2.6).*

*“Ser capaços de **cedir el poder**, perquè moltes vegades els adults tenim por aquesta pèrdua de poder. I ens hem de treballar el jo. Perquè els nens són molt sensibles amb això i més els de CRAE's i si l'educador que tenen davant no és honest, sincer, coherent és difícil que pugui haver-hi una participació autèntica.” (E.E2.6)*

RECOMANACIONS PEL FOMENT DE LA PARTICIPACIÓ

◆ REPRESENTAR A L'INFANT

“Per mi el primer i un dels més importants és quina és la representació que tenim com adults del nen o la nena. Com a subjecte capaç, com agent polític, com a persona amb capacitat de lideratge de la seva vida, del seu projecte vital, però també de l'entorn en el que viu i per tant, que pot incidir en les decisions del centre. No només estructurals, organitzatives,... de la vida quotidiana sinó també en el què té a veure en el projecte educatiu de centre.” (E.E2.3)

“La necessària implicació del nen/noi en la consecució del seu PEI.” (Q.E.6.17)

◆ CREAR ORGANS

“El nostre EPIC's creiem que funciona. És una eina de tot el centre que es reuneix i intenta treballar per millorar i atendre les propostes dels infants/adolescents i el funcionament del CRAE” (Q.E.7.6).

CONCLUSIONS I PROPOSTES DE MILLORA

- **La “P” de participació, que apunta LDOIA (14/2010), s’ha de fer més visible tant en el pla estratègic de la DGAIA com a la pràctica educativa del centre, ja que interpretem que segueix tenint més força la “P” de protecció.**

- Valorar i analitzar quins aspectes hi ha dins la protecció que dificulten la gestió de la participació.
- Recordar que la LDOIA es compleixi, és cosa de tots i totes.
- Establir els instruments tècnics necessaris per garantir la seva eficàcia real i efectiva.

CONCLUSIONS I PROPOSTES DE MILLORA

- **La DGAIA té la responsabilitat de sensibilitzar amb metodologies participatives els diferents equips que treballen en CRAE's.**
- Impartir formació continuada en els equips dels diferents CRAE's.
- Generar espais per poder repensar i analitzar la participació.
- Materialitzar les lleis a la pràctica.

CONCLUSIONS I PROPOSTES DE MILLORA

- **Les formes de participació actuals en els CRAE's, són d'un nivell simples i consultives, hem d'aconseguir i desenvolupar participació més projectives o de metaparticipació.**
- Generar espais que possibilitin noves pràctiques participatives.
- Acompanyar els infants i adolescents perquè siguin capaços de demanar, exigir i generar nous espais i mecanismes de participació.

CONCLUSIONS I PROPOSTES DE MILLORA

- **La formació del grau d'educació social no és suficient per exercir metodologies participatives de qualitat.**
- Exigir formació sobre metodologies participatives dins del grau d'educació social.

CONCLUSIONS I PROPOSTES DE MILLORA

- **Els educadors socials necessiten fer un canvi de rol i d'actitud per tal de poder acompanyar processos participatius.**
- Acompanyar els educadors socials perquè puguin fer un treball individual retrospectiu.
- Analitzar el posicionament de l'educador social davant de processos participatius.

CONCLUSIONS I PROPOSTES DE MILLORA

- **La mirada que tenim de l'infant ha de ser com a subjecte de drets i no com a objecte de protecció.**

- Repensar quina mirada tenim de l'infant i les seves capacitats.
- Adoptar consciència que els infants i adolescents, com a col·lectiu social, formen part activa de la societat amb drets i deures.

CONCLUSIONS I PROPOSTES DE MILLORA

- **L'infant ha de participar en tots els aspectes de la seva vida.**
- Proposar materials per avaluar el grau de participació que l'infant té en les diferents àrees.
- Fer protocols que garanteixin la participació dels infants i adolescents en el PEC, el PEI i l'ITSE.

CONCLUSIONS I PROPOSTES DE MILLORA

- **Els infants i adolescents han d'estar representats en la presa de decisions de la institució de la qual pertanyen.**

- Fomentar la participació dels infants i adolescents en els espais de presa de decisions.
- Elaborar un protocol per tal que estructuri la participació en els òrgans de presa de decisions.

RECOMANACIONS:

Un canvi de mirada cap a l'infant com a subjecte de dret.

Dibuixar noves pràctiques participatives

Pujar o baixar un esglaó més pel que fa l'ètica de l'educador social.

Caminar cap a un model antipaternalista.

MOLTES GRÀCIES

Silviaparrapalau@gmail.com

@SipsParritta

